

NOVIČNIK ZAGOVORNIKA NAČELA ENAKOSTI (6/2020)

V tokratnem novičniku Zagovornika načela enakosti:

ZAKLJUČENE OBRAVNAVE DOMNEVNE DISKRIMINACIJE:

- Zavrnitev storitve taksi prevoza zaradi rase in narodnosti stranke je diskriminacija
- Nižanje božičnice zaradi zdravstvene odsotnosti delavca je diskriminacija
- Zavrnitev strežbe ni bila posledica narodnosti gostov, zato to ni bila diskriminacija

OCENE (NE)DISKRIMINATORNOSTI PREDPISOV:

- Vladni predpis o izjemah pri prehajanju meja za lastnike nepremičnin na Hrvaškem po oceni Zagovornika ni diskriminatoren
- Način, s katerim je vlada v predpisih uredila krizne dodatke za velike družine, po oceni Zagovornika ni diskriminatoren
- Pomoč za samozaposlene, ki delajo za krajši delovni čas, je po oceni Zagovornika vlada smiselno uredila v ZIUZEOP z novelo A
- Ker brezposelnost ni osebna okoliščina, kot jih določa ZVarD, Zagovornik o morebitni diskriminatornosti protikriznih ukrepov, ki so brezposelne izpustili, ni presojal
- Predpis o koriščenju turističnih bonov po oceni Zagovornika ne pomeni diskriminacije starejših, bolnih in invalidov

PRIPOROČILA:

- Priporočila Zagovornika načela enakosti glede predloga Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (PKP 5)
- Priporočila Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi
- Priporočila Zagovornika načela enakosti glede Predloga novega Zakona o nalezljivih boleznih
- Priporočila Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu

ZAKLJUČENE OBRAVNAVE DOMNEVNE DISKRIMINACIJE:

Zavrnitev storitve taksi prevoza zaradi rase in narodnosti stranke je diskriminacija

Zagovornik načela enakosti je na podlagi prijave tretje osebe obravnaval primer domnevne diskriminacije pri ponujanju storitve prevoza oseb. Skupina udeležencev pogreba na ljubljanskih Žalah je potrebovala prevoz do središča mesta. Poklicali so taksi službo in se dogovorili, da bosta ponje prišli dve vozili. Taksija sta na dogovorjeno lokacijo prišla ločeno. Najprej je prevoz oseb zavrnil prvi, nato še drugi taksist. Zagovornik je med postopkom ugotovil, da sta taksista prevoz strank zavrnila izključno zaradi njihove rase ali narodnosti. Zagovornik je tako ugotovil obstoj prepovedane neposredne diskriminacije.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Nižanje božičnice zaradi zdravstvene odsotnosti delavca je diskriminacija

Zagovornik načela enakosti je na podlagi prijave obravnaval primer domnevne diskriminacije pri izplačilu nagrade za poslovno uspešnost podjetja. Podjetje je višino nagrade vezalo na prisotnost na delovnem mestu. Tisti, ki bodo oziroma so bili med letom odsotni iz zdravstvenih razlogov, bi prejeli nižjo božičnico. Zagovornik je ugotovil, da je merilo posredno diskriminatorno – na videz deluje nevtrarno za vse zaposlene, dejansko pa v slabši položaj postavlja noseče delavke, delavce, ki koristijo očetovski dopust, tiste s kroničnimi in drugimi boleznimi in poškodbami, tiste, ki negujejo ali spremljajo družinskega člana v primerih bolezni ali poškodb, delavce s statusom invalida, starejše.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Zavrnitev strežbe ni bila posledica narodnosti gostov, zato to ni bila diskriminacija

Zagovornik se je iz medijev seznanil z domnevno diskriminacijo zaradi narodnosti, ko zaposleni v gostinskem lokalu v Velenju skupine albanske narodnosti niso postregli. Zagovornik je po uradni dolžnosti sprožil postopek ugotavljanja diskriminacije. Po izvedeni preiskavi je ugotovil, da je lastnik lokala zaposlenim naročil, naj ne postrežejo točno določenih strank. Razlog za to je bilo njihovo neprimerno vedenje in ne narodnost teh posameznikov. Zaposleni v lokalu so imeli z njimi slabe izkušnje. Pogosto naj bi nadlegovali ženski del osebja, povzročali težave s parkiranjem pred lokalom, moški pa naj bi kljub opozorilom uporabljali žensko stranišče in zahtevali postrežbo v albanskem jeziku. Zagovornik je postopek zaključil z ugotovitvijo, da lastnik lokala ni kršil prepovedi diskriminacije zaradi narodnosti.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

OCENE (NE)DISKRIMINATORNOSTI PREDPISOV

Vladni predpis o izjemah pri prehajanju meja za lastnike nepremičnin na Hrvaškem po oceni Zagovornika ni diskriminatoren

Zagovornik je obravnaval pobudo stranke, ki se je pritožila v zvezi z odlokom o omejitvah prehajanja meje s sosednjimi državami. Ta odlok je do 28. 9. 2020 določal nekatere izjeme od obvezne karantene pri prehodu meje. Med izjemami so bili tudi lastniki ali najemniki nepremičnin, plovil ali parcel v kampih.

Stranka je zatrjevala diskriminacijo zaradi premoženjskega stanja, pri čemer naj bi bili pri prehajanju meje prikrajšani tisti, ki nimajo lastninskih ali pogodbenih pravic v sosednji državi.

Zagovornik je ocenil, da so med izjemami od obvezne karantene zajete tudi številne druge življenjske situacije, pri katerih se upošteva njihov poseben položaj in potreba po prehajanju meje. Prav tako je Zagovornik ocenil, da lastninska ali pogodbeno pravica v drugi državi ne pove ničesar o premoženjskem stanju osebe. Osebna okoliščina tako ni bila izkazana. Zagovornik je ocenil, da takšna ureditev ni diskriminatorna.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Način, s katerim je vlada v predpisih uredila krizne dodatke za velike družine, po oceni Zagovornika ni diskriminatoren

Zagovornik je na podlagi novinarskega vprašanja izvedel oceno diskriminatornosti interventnega ukrepa, povezanega s povišanim dodatkom za veliko družino. Do dodatka so bile upravičene vse družine s tremi ali več otroki ne glede na premoženjsko stanje. Za družine z enim ali dvema otrokoma pa se je za povečanje otroškega dodatka upoštevalo premoženjsko stanje. Zatrjevana je bila diskriminacija glede na družinski status v intersekciji s premoženjskim stanjem.

Zagovornik je med postopkom ugotovil, da dodatek za veliko družino in otroški dodatek nista primerljiva. **Dodatek za veliko družino je** po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih **univerzalen**. Dodeli se družinam s tremi ali več otroki, pri katerih država del stroškov za skrb za otroke prevzema nase ne glede na socialni položaj. **Otroški dodatek**, ki se dodeli glede na premoženjsko stanje, **ni univerzalen**. Dodeli se socialno ogroženim otrokom, tudi tistih v družinah s tremi ali več otroki. Interventni zakon je sledil tej ureditvi, razen v delu, ko je upravičenost do povišanega otroškega dodatka priznal le družinam, ki niso prejele tudi dodatka za velike družine. Zagovornik je ocenil, da ureditev ni diskriminatorna, saj upošteva različne položaje velikih družin v primerjavi z ostalimi družinami.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Pomoč za samozaposlene, ki delajo za krajši delovni čas, je po oceni Zagovornika vlada smiselno uredila v ZIUZEOP z novelo A

Prvi interventni zakon za pomoč gospodarstvu in prebivalcem v času epidemije je iz kroga samozaposlenih, ki bi bili zaradi upada dohodkov upravičeni do pomoči, izpustil tiste, ki so bili samozaposleni za krajši delovni čas, do polnega delovnega časa pa so bili zavarovani po drugih pravnih podlagah, na primer Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2). Na Zagovornika se je obrnilo več pobudnikov, ki so zatrjevali diskriminacijo zaradi starševstva ali invalidnosti. Eden od kriterije za pridobitev pomoči so bili dohodki samozaposlenih iz leta 2019. Tisti starši, ki so takrat koristili starševski dopust, teh kriterijev niso izpolnjevali, saj takrat niso imeli dohodkov iz dejavnosti. Zagovornik je ugotovil, da je vlada v nadaljnjih protikriznih ukrepih to stanje sanirala, zato je postopek ocene diskriminatornosti tega predpisa ustavil.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Ker brezposelnost ni osebna okoliščina, kot jih določa ZVarD, Zagovornik o morebitni diskriminatornosti protikriznih ukrepov, ki so brezposelne izpustili, ni presojal

Zagovornik je prejel pobudo stranke, ki je zatrjevala diskriminacijo brezposelnih, ker v času epidemije niso bili deležni dodatne pomoči. Zagovornik je ocenil, da odločanje o tem ni v njegovi pristojnosti. Brezposelnosti namreč ni mogoče šteti kot osebno okoliščino v smislu Zakona o varstvu pred diskriminacijo. Ljudje so brezposelni iz različnih razlogov: nekateri so k temu primorani oziroma ne dobijo zaposlitve, drugi sami dajo odpoved in s tem postanejo brezposelni. Zato ni mogoče za vse osebe trditi, da je brezposelnost osebna okoliščina, ki je prirojena ali pridobljena in je ni mogoče spremeniti. Zagovornik je tudi ugotovil, da so najranljivejši brezposelni, ki so prejemniki socialne pomoči, prejeli solidarnostni dodatek v času epidemije.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Predpis o koriščenju turističnih bonov, po oceni Zagovornika ne pomeni diskriminacije starejših, bolnih in invalidov

Stranka je na Zagovornika načela enakosti podala pritožbo zaradi nezmožnosti ljudi z invalidnostmi, bolnih in starejših, da bi izkoristili turistične bone, ki so jim bili dodeljeni. Zatrjevala je diskriminacijo zaradi starosti, invalidnosti in zdravstvenega stanja ter vprašala, zakaj ne bi mogle te osebe koristiti bonov za druge storitve. Zagovornik je ugotovil, da je bila izdaja bonov namenjena reševanju slovenskega turizma, ki je zaradi pandemije ostal brez prihodkov, ter usmerjanju domačih gostov v koriščenju turističnih kapacitet v Sloveniji. Cilj, ki se je z boni zasledoval, je bil po oceni Zagovornika legitimen, sredstva, po katerih se je zahtevalo, da so boni porabljeni za turizem, pa primerna in potrebna. Iz ureditve tako ne izhaja sum diskriminacije. Zagovornik zato podrobnejše ocene diskriminatornosti ni izvedel.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

PRIPOROČILA:

Priporočila Zagovornika načela enakosti glede predloga Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (PKP 5)

Zagovornik načela enakosti je proučil predlog zakona in pozdravil predloge ukrepov za izboljšanje dostopnosti zdravstvenih in socialnih storitev, ukrepe na trgu dela in pomoč gospodarstvu. Poslankam in poslancem je ob tem priporočil:

- da z ukrepi tudi delavcem, ki ne morejo opravljati dela zaradi karantene ali varstva otrok (t.i. višje sile), zagotovijo nadomestilo, ki ni nižje od minimalne plače;
- da med prejemnike tega nadomestila vključijo tudi starše oziroma skrbnike odraslih oseb z intelektualnimi in psihosocialnimi invalidnostmi (ki bivajo doma z drugimi člani gospodinjstva);

- da med prejemnike tega nadomestila poleg staršev otrok vključijo tudi skrbnike in rejnike otrok;
- da v zakon vključijo dodatne utemeljitve razlikovanja upravičencev in načinov določitve višine pomoči oziroma nadomestil in
- da razmislijo o možnostih uvedbe dodatnih posebnih ukrepov za zagotavljanje enakih možnosti tistih, ki bodo najbolj prizadeti v primeru sprejetja strožjih, z vladnim načrtom že predvidenih ukrepov za zajezitev širjenja okužb.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Priporočila Zagovornika načela enakosti glede Predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi

Zagovornik načela enakosti je v okviru javne razprav preučil Predlog Zakona o dolgotrajni oskrbi. Ministrstvu za zdravje je priporočil, naj:

- jasno določi načela zakona, zlasti načelo enake dostopnosti dolgotrajne oskrbe za vse, ne glede na osebne okoliščine upravičencev in pravico do neodvisnega in samostojnega življenja upravičencev;
- v zakonu jasno opredeli pravico do dolgotrajne oskrbe, razčleni vse njene bistvene elemente, merila in načine uveljavljanja ter sredstva za njeno varstvo;
- zagotovi primerljivo raven uživanja pravic za otroke, ki nimajo statusa zavarovancev za dolgotrajno oskrbo.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Priporočila Zagovornika načela enakosti o Predlogu novega Zakona o nalezljivih boleznih

V okviru javne razprave se je Zagovornik odzval na osnutek predloga novega Zakona o nalezljivih boleznih, ki ga je pripravilo Ministrstvo za zdravje. Priporočil mu je:

- Naj bo obveščanje, svetovanje in izobraževanje prebivalstva zagotovljeno po načelih dostopnosti v ustreznih jezikih, oblikah in tehnologijah. Vsem je namreč potrebno zagotoviti dostopne informacije v njim razumljivi obliki, tudi osebam z invalidnostmi ali ljudem s težavami v razumevanju slovenskega jezika.
- Naj tudi enemu od skrbnikov odraslih oseb z intelektualnimi in psihosocialnimi invalidnostmi pripada zadržanost od dela, enako kot v primeru nege bolnega otroka, če je bila tej osebi ob potrjeni okužbi s koronavirusom odrejena karantena na domu.
- Naj dodatno prouči in utemelji predlagano omejitev, po kateri je opravljeno cepljenje pogoj za dostop do programov srednjih in visokošolskih zavodov zdravstvene smeri.
- Da zaščitno opremo za osebe v slabšem materialnem stanju zagotovi država.
- Da zakon dopolni tako, da bodo do odškodnin jasno in nedvoumno upravičene tudi osebe v partnerski zvezi ali nesklenjeni partnerski zvezi.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

Priporočila Zagovornika načela enakosti glede osnutka Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu

Zagovornik načela enakosti se je v okviru strokovnega usklajevanja odzval na Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu. Predlagatelju je Zagovornik priporočil, naj v okviru predloga zakona dosledno uredi rabo manjšinskih jezikov kot uradnih jezikov v postopkih pred vsemi organi oblasti. Opozoril pa je tudi, da sta dve rešitvi iz predloga zakona, ki omogočata posege v delovnopравни položaj državnih tožilcev, vprašljivi z vidika prepovedi diskriminacije zaradi osebne okoliščine invalidnosti ter starosti.

[Kliknite TUKAJ za več informacij.](#)

NOVICE:

- [Prva strategija EU za enakost LGBTIQ+ oseb](#)
- [Miha Lobnik delo Zagovornika v letu 2019 predstavil ministru Janezu Ciglerju Kralju](#)
- [Nagrada za uveljavljanje sociologije v praksi Zagovorniku načela enakosti](#)
- [Zagovornik Miha Lobnik z ministrico dr. Simono Kustec](#)
- [Zagovornik Miha Lobnik prvič z državnim sekretarjem Ministrstva za okolje in prostor Robertom Rožacem](#)
- [Zagovornik Miha Lobnik s predstavnikom Evropske komisije v Sloveniji Zoranom Stančičem tudi o pomenu spoštovanja priporočil Evropske komisije](#)
- [Zagovornik Miha Lobnik z ministrico za pravosodje Lilijano Kozlovič](#)
- [Zagovornik Miha Lobnik z ministrom za javno upravo Boštjanom Koritnikom](#)
- [Seksualno življenje ljudi s hendikepom – s knjigo nad tabuje in zadrego](#)
- [Svetovalci Zagovornika načela enakosti na RTV Sloveniji o dostopnosti medijskih vsebin](#)
- [Zagovornik poslance seznanil z letnim poročilom za leto 2019](#)
- [Zagovornik ob mednarodnem dnevu starejših: Ob varovanju javnega interesa naj bodo ukrepi čim bolj sorazmerni](#)
- [Predstavitev letnega poročila Zagovornika ministru za notranje zadeve](#)
- [Zagovornik Miha Lobnik predsedniku Državnega zbora Igorju Zorčiču predstavil delo v letu 2019](#)
- [Zagovornik načela enakosti Miha Lobnik predsedniku republike Borutu Pahorju predstavil delo Zagovornika v letu 2019](#)
- [O varstvu pred diskriminacijo s priseljenkami](#)
- [Sindikalni predstavniki bolje spoznali delo Zagovornika](#)

Več o informacij o delu Zagovornika najdete na spletni strani www.zagovornik.si/.

Za vaša vprašanja smo dosegljivi na e-naslovu: pr@zagovornik-rs.si

Spremljate nas lahko tudi na [Facebooku](#) in [Twitterju](#)